

Θεματική εβδομάδα 2018

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη Γ' Γυμνασίου

**«Τα δικαιώματα των
γυναικών στην Ελλάδα»**

Καλλιρρόη Σιγανού Παρρέν

Την εργασία επιμελήθηκαν οι μαθητές των τμημάτων Γ2 και Γ3
υπό την καθοδήγηση της Δανίκα Ευανθίας, Φιλολόγου.

Η Καλλιρόη Σιγανού γεννήθηκε στα Πλατάνια
Αμαρίου του Ρεθύμνου της Κρήτης την
Πρωτομαγιά του 1861.

Μετά το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου, κι ενώ η Καλλιρρόη ήταν οκτώ χρόνων, όλη η οικογένεια του Σπυρίδωνα Σιγανού άφησε την Κρήτη κι εγκαταστάθηκε στην Αθήνα.

Αρχικά φοιτά στο σχολείο Σουρμελή και στην συνέχεια στην Γαλλική σχολή των Καλογραιών στον Πειραιά. Το 1878 παίρνει το πτυχίο της δασκάλας από το Αρσάκειο.

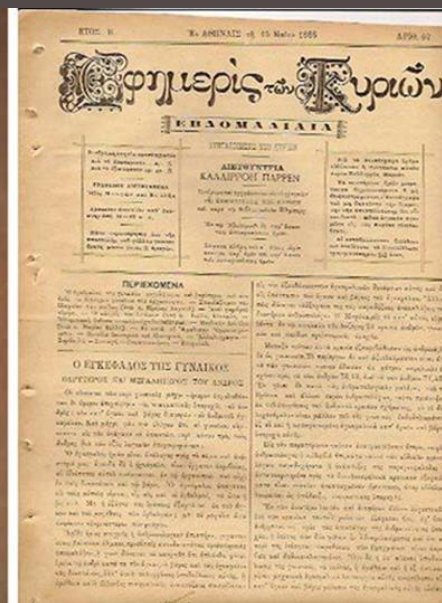
Το 1879 αναλαμβάνει τη διεύθυνση του «Ροδοκανάκειου» Παρθεναγωγείου της ελληνικής κοινότητας Οδησσού στη Ρωσία, ενώ 5 χρόνια αργότερα επωμίζεται τη διεύθυνση του «Ζάππειου Παρθεναγωγείου» της Αδριανουπόλεως.

Επιστρέφοντας στη Αθήνα παντρεύτηκε τον Κωνσταντινουπολίτη Ιωάννη Παρρέν, γιο Γάλλου πατέρα και Αγγλίδας μητέρας, ο οποίος ήταν ο ιδρυτής του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων.

Έχοντας την υποστήριξη του συζύγου της Ιωάννη Παρρέν, ο οποίος την ενθάρρυνε στους αγώνες της, αποφασίζει να ακολουθήσει το επάγγελμα της δημοσιογραφίας.

Έτσι η πρώτη Ελληνίδα φεμινίστρια διεκδικεί και τον τίτλο της πρώτης Ελληνίδας δημοσιογράφου και εκδότριας, όταν το 1887 άρχισε να εκδίδει την εβδομαδιαία εφημερίδα «Εφημερίς των Κυριών», την πρώτη εφημερίδα που συντασσόταν αποκλειστικά από γυναίκες και απευθυνόταν σε γυναίκες, κυρίως της Αθήνας και του Πειραιά.

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῆ 8 Μαρτίου 1887

Τιμὴ φύλλου λεπτά 10

9542
ΑΡΙΘ. 1.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα υποβάλλονται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ἐπι τῆς 'Εφημερίδος τῶν Κυρίων' ἐπιτροπῆς; Δημοσιεύμενα ἢ μὴ, δὲν ἐπιστρέφονται. Ἀνυπόγραφα δὲν εἶναι δεκτά.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

διὰ τὸ ἐσωτερικόν..... Δρ. 5

διὰ τὸ ἐξωτερικόν..... φρ. χρυσῶ 6

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ΘΑΟΣ ΜΟΥΣΕΥΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΑ ΠΡΕΝΑΡ

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10 — 12. Π. Μ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόγραμμα — Ἐχομεν μητέρας; — Φόρος ἐπὶ τῶν κτήριων. — Παιδαγωγικά (Ἐλένη Δ.) — Θεραπευτικὴ Μελέτη. — Ἀμερικανικὸν δημοσιογράφος. (Μαρία Γ. ἐκ Κωνσταντινῆς). — Πολιτικὸν Δελτίον. — Βιβλίαι. — Παικίλα. — Σκευαὶ. — Γνωσιαί.

εἶναι ὑπερβολικὴ ἢ δόξα τοῦ Πλάτωνος, ὅστις ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτικῆς αὐτοῦ κεφαλαίῳ σπουδάζει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ φύσις οὐχ ἤττον (πιτῆ) ... κεραικίαισιν τὰς γυναῖκας πρὸς πάντα ἕσα δήποτε πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Η Παρρέν, που στα δύο πρώτα φύλλα υπέγραφε τα άρθρα της με το ψευδώνυμο «Εύα Πρενάρ» (αναγραμματίζοντας το επίθετο της), πλασιωνόταν στη σύνταξη της εφημερίδας από γυναίκες του πνεύματος και της τέχνης.

Το πρώτο φύλλο κυκλοφόρησε σε 3.000 αντίτυπα που έγιναν ανάρπαστα και ανατυπώθηκε σε 7.000 που πουλήθηκαν την ίδια μέρα σε μια Αθήνα με πληθυσμό 65.000 κατοίκων, από τους οποίους πολλοί ήταν αναλφάβητοι. Αρχικά η «Εφημερίς των Κυριών» ήταν εβδομαδιαία και από τις 25 Μαρτίου 1907 έγινε δεκαπενθήμερη.

Σκοπός αυτού της του εγχειρήματος ήταν **«να αφυπνίση τη γυναίκα, να εξεγείρη το εν τη ψυχή αυτής υπολανθάνον αίσθημα της δυνάμεως, να αποδώση εις αυτήν το θάρρος και την αυτοπεποίθησιν, ην αιώνες δουλείας και βαρβαρότητας κατέπνιξαν».**

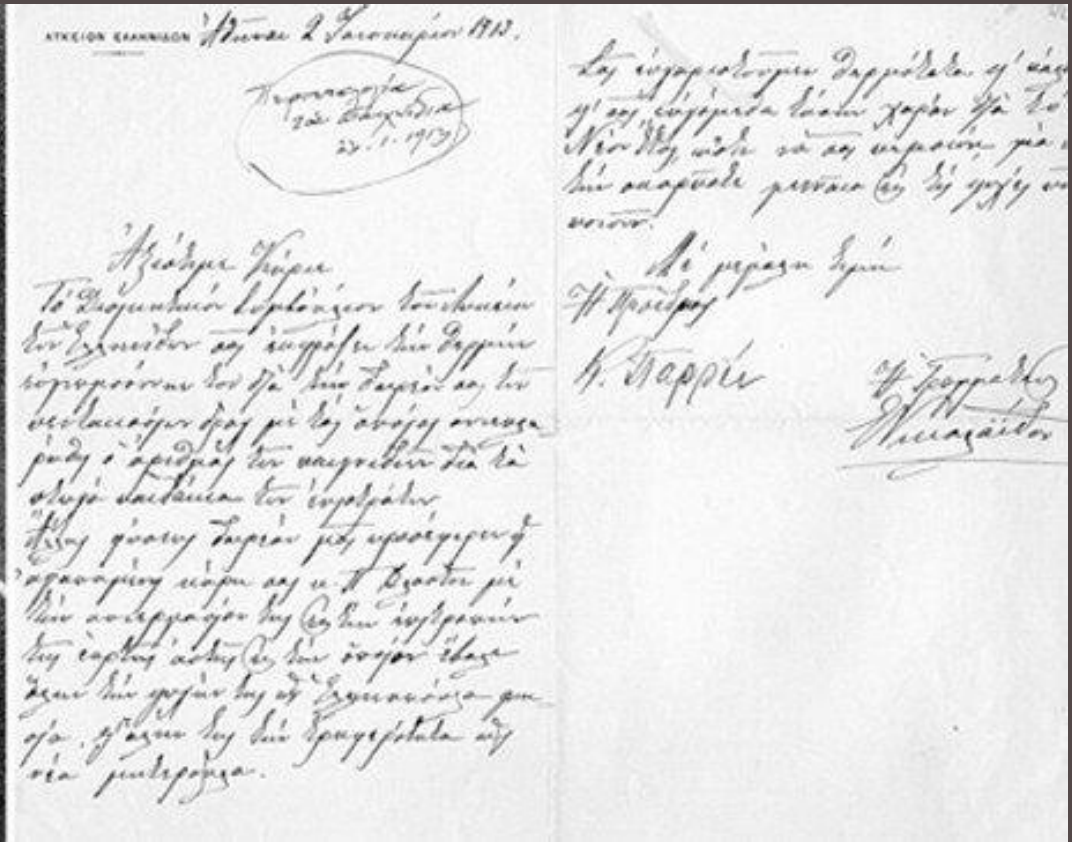
Το έντυπο υπήρξε ο πρόδρομος της φεμινιστικής κίνησης στην Ελλάδα και συνετέλεσε στη δημιουργία της πρώτης σοβαρής γυναικείας οργάνωσης των Ελληνίδων, με τη σύσταση της **Ενώσεως των Ελληνίδων**, η οποία δημιούργησε την πρώτη οικοκυρική και επαγγελματική σχολή στην Αθήνα.

Από τις στήλες της εφημερίδας οι γυναίκες αρθρογράφοι απαιτούσαν, μεταξύ άλλων, να επιτραπεί η είσοδος των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να δοθεί ψήφος στις γυναίκες.

«Έχετε γυμνάσια τέλεια δια τα άρρενα, ιδρύσατε τοιαύτα και δια τα θήλεα. [...] Έχετε πολυτεχνείον, πρακτικά λύκεια, γεωργικά και βιομηχανικά σχολεία δια τους άνδρας, ιδρύσατε τουλάχιστον μιαν πρακτική τεχνική σχολήν δι' εκείνας [...] Είναι ανάγκη επείγουσα να φροντίση πλέον και η Ελλάς περί μορφώσεως Ελληνίδων!»

Η “Εφημερίς των Κυριών” συνέχισε να εκδίδεται σε απόλυτο πείσμα των καιρών της με τεράστια επιτυχία για 31 ολόκληρα χρόνια μέχρι το 1918, οπότε η ίδια εξορίστηκε στην Ύδρα για τις πολιτικές της πεποιθήσεις.

Ο συγγραφέας
Γρηγόριος Ξενόπουλος
στάθηκε δίπλα στην
Παρρέν και δήλωσε
δημόσια: *«Η συντροφιά
σου είναι πολύτιμη. Το
ήθος σου, η τόλμη και η
γραφή σου θαύμα. Εύγε
σου, Δέσποινα της
φιλαλληλίας και της
προόδου. Στηρίζω τους
αγώνες σου, των
γυναικών τους αγώνες
με όλη μου τη δύναμη».*

Ο Κωστής Παλαμάς, ο
μεγάλος μας ποιητής, όταν
διάβασε την εφημερίδα
της Παρρέν μαγεύτηκε
κυριολεκτικά και της
αφιέρωσε το ποίημα:
«Χαίρε γυναίκα/ εσύ
Αθηνά, Μαρία, Ελένη,
Εύα/ να η ώρα σου!/ Τα
ωραία σου φτερά
δοκίμασε κι ανέβα/ και
καθώς είσαι ανάλαφρη/
και πια δεν είσαι σκλάβα/
προς τη μελλούμενη αγία
γη πρωτύτερα/ εσύ τράβα/
κι ετοίμασε τη νέα ζωή/,
μιας νέας χαράς/
υφάντρα/ και ύστερα
αγκάλιασε, ύψωσε και
φέρε εκεί/ τον άντρα/και
πλάσε τον Πρωτοπλάστη».

Η επιτυχία της Παρρέν έγκειται στο ότι δεν αμφισβήτησε τη γυναικεία φύση, αλλά εν ονόματι της γυναικείας φύσης

- **διεκδίκησε την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών**
- **πρόβαλε το δικαίωμά τους να μορφώνονται και να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους σε βιοποριστικό επάγγελμα**
- **δε ζήτησε να τις απομακρύνει από το σπίτι και τα ιδιαίτερα καθήκοντά τους**
- **τόνωσε την πίστη στα πάτρια ήθη και έθιμα**

Τη βοηθούσε στο δύσκολο έργο της, που ήταν αντίθετο στις αντιλήψεις και πεποιθήσεις εκείνης της εποχής, η **έμφυτη δύναμη του λόγου και της πέννας της**. Με τη συναρπαστική ευγλωττία της ασκούσε μεγάλη γοητεία στο ακροατήριό της.

Η Καλλιρρόη Παρρέν είχε μέσα της εδραία την πεποίθηση ότι η κοινωνική και πολιτισμική πρόοδος της Ελλάδος θα συντελεστεί μόνον μέσα απο τη δημιουργική κοινωνική παρουσία της γυναίκας, διακηρύσσοντας *«το μεγαλείο της Ελλάδος, έγκειτο στο μεγαλείο των θυγατέρων της»*.

Διεκδίκησε έμπρακτα το δικαίωμα των γυναικών στη μόρφωση και συγκεκριμένα την άρση του αποκλεισμού τους από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, το οποίο και κατάφερε το 1897 υπό την κυβέρνηση Δεληγιάννη.

Έπειτα από δικούς της αγώνες:

- διορίστηκε η πρώτη γυναίκα γιατρός στις γυναικείες φυλακές,
- επιτεύχθηκε η προστασία της παιδικής ηλικίας,
- μειώθηκαν οι εργάσιμες ώρες στα εργαστήρια ραπτικής
- καταργήθηκε η νυχτερινή εργασία.

Το 1890 ίδρυσε το πρώτο «Κυριακό Σχολείο» («Σχολή της Κυριακής, απόρων γυναικών και κορασίδων»), την οποία και έθεσε υπό την προστασία (αιγίδα) και προεδρία της βασίλισσας Όλγας, όπου διδάσκονταν γραφή και ανάγνωση εργάτριες και υπηρέτριες.

Το 1895 ίδρυσε το **Άσυλο της Αγίας Αικατερίνης** για ανύπαντρες μητέρες και για προστασία από μύριους κινδύνους εργατριών και άλλων κοριτσιών, με σκοπό **«την παροχή ηθικής προστασίας και περιθάλψεως των υπηρετριών και εργατίδων, αίτινες στερούνται εργασίας και ευρίσκονται μακράν των γονέων και συγγενών των».**

Έδωσε στη λέξη «άσυλο» την πραγματική της σημασία: Άσυλο είναι ο χώρος ο απαραβίαστος ακόμα και από το βλέμμα των περαστικών. Δεν είναι τόπος οδύνης καταδικασμένων ανθρώπων ή κοινωνικών αποβρασμάτων.

Είναι ιερό, στοργικό, προστατευτικό καταφύγιο.

Το 1896 ίδρυσε το **Άσυλο Ανιάτων** με τη βοήθεια 20 άλλων κυριών, ανάμεσά τους η Ναταλία Σούτσου, χωρίς κρατική επιδότηση, μόνο με προσφορές φιλόανθρώπων, που έγινε «φωτεινός φάρος της ανθρώπινης αλληλεγγύης».

Το 1896 ίδρυσε τη **Μεγάλη Ένωση των Ελληνίδων**, υπό τη διεύθυνση της Αικατερίνης Λασκαρίδου, από τα τμήματα της οποίας το 1900 έγινε **Σχολή Επαγγελματικής και Οικοκυρικής και Σχολές Νοσηλείας** που στάθηκαν πολύτιμες στους τότε πολέμους του 1897, του 1912 και του 1922.

Δύο χρόνια μετά ίδρυσε τον **«Πατριωτικό Σύνδεσμο»** (1898).

Ακόμα και πλωτά νοσοκομεία οργάνωσε η Καλλιρρόη Παρρέν και τότε το κράτος αναγνώρισε την αξία της προσφοράς των Σχολών Νοσηλείας που ο καρπερός νους της μεγάλης Κρητικιάς εμπνεύστηκε.

Το 1911 ίδρυσε το **Λύκειο των Ελληνίδων**, το αποκορύφωμα του έργου της. Από τη μικρή πρώτη ομάδα των επτά γυναικών που προσκάλεσε στις 2 Δεκεμβρίου 1910 στο σπίτι της, και που αποτέλεσαν τον αρχικό πυρήνα του Λυκείου των Ελληνίδων, μέχρι τα σημερινά χιλιάδες μέλη του σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό, το Λύκειον των Ελληνίδων διαπνέεται πάντοτε από το ίδιο πνεύμα εθελοντικής και ανιδιοτελούς προσφοράς. Σύμφωνα με το καταστατικό του, σκοποί του είναι **«ο μεταξύ γυναικών των γραμμάτων, των επιστημών, των τεχνών, σύνδεσμος προς εξυπηρέτησιν και προστασίαν αυτών και προς αναγέννησιν και διατήρησιν των ελληνικών εθίμων και παραδόσεων...»**.

Division

Lippi

Ακούγεται ολοζώντανη
η φωνή της
Καλλιρρόης Παρρέν να
φωνάζει με πάθος:

**«Έλληνες πολίτες,
κρατήστε ό,τι είναι
ελληνικό. Είναι
δουλικότητα, ξιपाσιά,
αμάθεια η ξενομανία.
Είναι πιθηκισμός.
Έχουμε τα πάντα
ελληνικά, είναι πιο
όμορφα από κάθε τι
ξένο».**

Μετά από δικά της διαβήματα, η κυβέρνηση Θ. Δηλιγιάννη επέτρεψε τη φοίτηση των γυναικών στο Πανεπιστήμιο και το Πολυτεχνείο, όταν πλέον αυτό είχε γενικευτεί στην Ευρώπη.

Επίσης, η Παρρέν ήταν η πρώτη που κίνησε το θέμα της παραχώρησης δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες, ήδη από τη δεκαετία του 1890, που όμως καμία κυβέρνηση δεν αποδέχτηκε, ούτε του Βενιζέλου, ούτε του Παπαναστασίου, μέχρι που κατέληξε να γίνει πραγματικότητα μετά από 70 χρόνια.

Η Καλλιρρόη Παρρέν είχε εξέχουσα θέση στην αθηναϊκή κοινωνία με την πολύμορφη, επιβλητική προσωπικότητά της.

Ήταν πανέξυπνη, γλωσσομαθής, προικισμένη με εξαιρετικές ικανότητες και συγγραφικό-λογοτεχνικό ταλέντο.

Έγραψε πολλά άρθρα, δοκίμια, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα με βασικό θέμα πάντα τη θέση της γυναίκας στα τότε κοινωνικά προβλήματα.

Έργα της είναι:

«Η ιστορία της γυναίκας» (1889, τρεις τόμοι),

«Η μάγισσα» (1901),

«Το νέον συμβόλαιον» (1901),

«Η ζωή ενός έτους», «Επιστολαί Αθηναίας προς Παρισινήν», «Τα βιβλία της αυγής» (τρία μυθιστορήματα),

«Το νέον συμβόλαιο» (1901), «Η νέα γυναίκα» (τρίπρακτο δράμα, που παίχτηκε στο Θέατρο Μαρίκας Κοτοπούλη) και «Ταξιδιωτικές εντυπώσεις από τη Ρωσία, την Αμερική, τη Σουηδία».

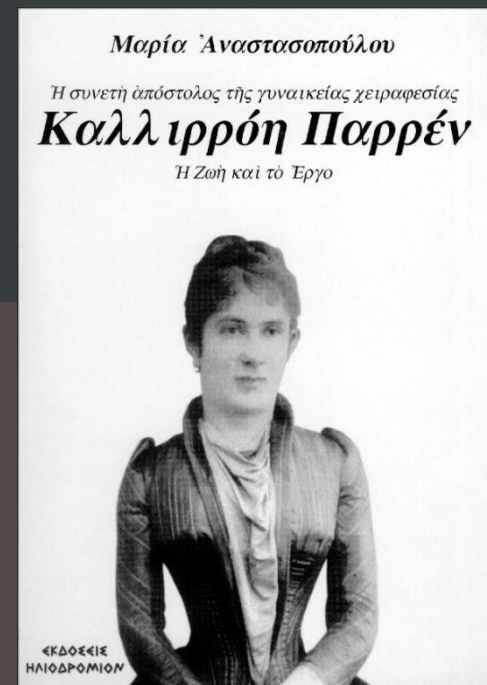

«Η χειραφετημένη» (1915, μυθιστόρημα που παίχτηκε στο Θέατρο Κυβέλης)

Η Καλλιρρόη Παρρέν-Σιγανού είναι η πρώτη Ελληνίδα που τιμήθηκε με τον Χρυσόν Σταυρό των Ιπποτών του Σωτήρος, το Αργυρούν Μετάλλιον της Ακαδημίας των Αθηνών και το Μετάλλιο τη Πόλεως των Αθηνών.

Το έργο της αναγνωρίστηκε διεθνώς. Η κυβέρνηση της Ελλάδος έκανε το Λύκειο των Ελληνίδων «Εθνικό Ίδρυμα», και δίκαια, γιατί υπήρξε το «Σχολείο» που έδωσε εθνική αγωγή στις Ελληνίδες και σήμερα αγωνίζεται για την ανεύρεση, τη συντήρηση και την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Η Καλλιρρόη Παρρέν είναι από τα πιο φωτισμένα μυαλά του τόπου μας, η πρώτη Ελληνίδα δημοσιογράφος, η εκπληκτική πρωτοπόρος, η τολμηρή αγωνίστρια. Η εμπνευσμένη δημιουργός άφησε αυτόν τον κόσμο στις 15 Ιανουαρίου του 1940, χτυπημένη από εγκεφαλικό επεισόδιο.

«Είμαι ευτυχής και ήσυχη πλέον, μπορώ να αναπαυθώ, εφ' όσον αισθάνομαι ότι αφήνω μίαν ανθηράν βλάστησιν της σποράς, την οποίαν εμείς, αι ολίγα πρωτοπόροι, εσπείραμεν εις την τότε άγονον και πετρώδη γην και είμαι βεβαία ότι από σας, καλοί μου συνεργάτιδες, θα δημιουργηθή η τελεία γυναίκα της αύριον».

Κηδεύτηκε δημοσία δαπάνη στο Α΄
Νεκροταφείο Αθηνών, όπως οι ήρωες που
διακρίνονταν στα πεδία των μαχών. Πολέμησε
σκληρά και εκείνη κατά της αμάθειας, των
προλήψεων, των σφαλερών ιδεών. Πρόσφερε
τον εαυτό της ολόκληρο για την ανύψωση της
Ελληνίδας και την πρόοδο της Πατρίδας.

***«Είχε κλείσει στα μύχια της καρδιάς της την
Ελλάδα».***

Πενήντα δύο χρόνια μετά το θάνατό της, στις 6 Ιουνίου 1992, η Καλλιρρόη Παρρέν-Σιγανού τιμήθηκε από την Ελληνική Δημοκρατία με τα αποκαλυπτήρια της προτομής της στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών, αριστερά της εισόδου προ των μεγάλων μαυσωλείων.

ΠΗΓΕΣ

<https://el.wikipedia.org/wiki/>

<http://library.ucy.ac.cy/el/sources/e-journals/elia/efimeris-ton-kyrion>

<http://www.efsyn.gr/arthro/i-kallirrooi-parren>

<http://www.tovima.gr/society/article/?aid=37570>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!